

Ομιλία του Αλέκου Παπαδόπουλου
στην εκδήλωση της
«Πρωτοβουλίας για τον Εκσυγχρονισμό του Κοινωνικού Κράτους»
με θέμα:

Η πολιτική διαχείριση της οικονομίας

25 Απριλίου 2010

Κυρίες και κύριοι,

Εάλω το ψεύδος. Από την Παρασκευή η χώρα βρίσκεται υπό “Διεθνή Οικονομικό Έλεγχο”. Δεν επιθυμώ να μιλήσω τώρα για τα συναισθήματα που προκαλούνται στο Έθνος απ’ αυτή την εξέλιξη.

Είναι όμως εύλογο όλοι να ρωτούν πλέον, τι πρέπει να κάνουμε για να ξεφύγουμε από την βαθεία οικονομική κρίση, που ενέσκηψε στη χώρα. Απαντώ:

Να εφαρμόσουμε το τρίπτυχο: Εθνική Αυτογνωσία – Εθνική Απόφαση – Εθνική Αξιοπρέπεια.

Πρέπει να καταλάβουμε και να εξηγήσουμε την πορεία της μεταπολίτευσης και το πώς οδηγήθηκε η χώρα μας στη σημερινή περιπέτεια.

Η μεταπολίτευση υπήρξε ένα ιδιαίτερα σημαντικό ιστορικό γεγονός για τη χώρα. Δεν αποκατέστησε απλώς τη Δημοκρατία. Την στερέωσε και έχτισε τις δημοκρατικές ελευθερίες, τα δημοκρατικά δικαιώματα και την ελευθερία της έκφρασης χωρίς καμία δυνατότητα επιστροφής σε κάποιο καθεστώς που θα τις αμφισβητούσε, όπως γινόταν στο παρελθόν.

Ταυτόχρονα, όμως καλλιέργησε τον πολιτικό ναρκισσισμό, την αμεριμνησία, τον λαϊκισμό, την δημοκοπία, τον ψευδοπροοδευτισμό, τον συντεχνιασμό, την αδυναμία συγκρότησης πολιτικών, τον πολιτικό ερασιτεχνισμό, τα σύνδρομα του πολιτικού κόστους, την προσωποποιημένη αντίληψη της πολιτικής, τις αναξιοκρατικές επιλογές, την υποκατάσταση της πολιτικής από την προπαγάνδα και την εντυπωσιοθηρία, την οικοδόμηση της ευημερίας όχι στο μόχθο και στην προσπάθεια αλλά σε δανειακά κεφάλαια.

Δηλαδή, κυρίες και κύριοι, μεθυσμένοι από την απόλαυση της Δημοκρατίας αρχίσαμε να περιφρονούμε προκλητικά τον **μόνο τελικά σταθερό μηχανισμό διάσωσης της χώρας, που είναι η εθνική μας αυτογνωσία.**

Το αποτέλεσμα είναι ότι ο λαός μας αυτή τη στιγμή δεν γνωρίζει την πραγματική αλήθεια, το βάθος και την έκταση του προβλήματος που αντιμετωπίζει. Απλώς υποψιάζεται ότι κάτι κακό συμβαίνει στην χώρα αλλά δεν γνωρίζει όλες τις παραμέτρους, ούτε και τα πραγματικά αίτια της κρίσης. Συστηματικά καλλιεργείται η εντύπωση ότι διερχόμαστε μια οικονομική περίοδο δύσκολη μεν, αλλά που κάποια στιγμή σύντομα θα ξεπεραστεί και θα επανέλθουμε “εις την προτέραν μακαρίαν κατάσταση”. Αυτό **δεν** πρόκειται να γίνει και πρέπει να του το εξηγήσουμε.

Η εθνική αυτογνωσία επιβάλλει μια πλήρη και ακριβή περιγραφή του προβλήματος. Η πρώτη αλήθεια που πρέπει να ειπωθεί είναι ότι η Ελλάδα κατέκτησε τις προηγούμενες δεκαετίες την συμπόρευσή της με τ’ άλλα ευρωπαϊκά έθνη κυρίως με την ένταξή της στη ζώνη του Ευρώ. Σήμερα, οκτώ

χρόνια μετά παραδέρνει κάτω από το βάρος των ανομημάτων της, των θεσμικών αδυναμιών της Ευρωζώνης και της διεθνούς οικονομικής κρίσης,

Φοβούμαι ότι η σημερινή οικονομική κρίση που πλήττει την χώρα οδηγεί την Ελλάδα στην κατηγορία **των τριτευρωπαϊκών χωρών**. Η πορεία αυτή πρέπει ν' ανατραπεί άμεσα.

Ο ελληνοισμός πρέπει να παύσει να εξελίσσεται ως το ανάπηρο καθυστέρημα της Ευρώπης.

Εθνική Αυτογνωσία σημαίνει να συνειδητοποιήσει η ελληνική κοινωνία ότι η χώρα εισήλθε σε μια βαθιά και αγνώστου διάρκειας περίοδο μεγάλης δυσπραγίας και απομείωσης, όχι μόνο λόγω του υψηλού δημοσίου χρέους, αλλά συνδυαστικά και περισσότερο λόγω του υψηλού ελλείμματος στο ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών, δηλαδή λόγω της αποξηραμένης οικονομίας μας και της χαμηλής εδώ και χρόνια ανταγωνιστικότητάς της.

Το πνιγηρό οικονομικό μας πρόβλημα δεν είναι μόνο ένα συγκυριακό αποτέλεσμα ανεύθυνων οικονομικών επιλογών. Βεβαίως, η λαίλαπα της τελευταίας πενταετούς δεξιάς διακυβέρνησης το επιδείνωσε ποιοτικά και δραματικά. Το κεντρικό όμως αίτιο είναι η βαθιά αυτοκαταστροφική επιλογή που σημάδεψε την μεταπολιτευτική περίοδο, παράγοντας ένα ελληνικό φαινόμενο, το οποίο δυστυχώς δεν είναι πρωτοφανές γιατί το ζήσαμε και σε άλλες εποχές της ιστορίας μας, όταν η χώρα οδηγήθηκε στη χρεοκοπία.

Κυρίες και κύριοι,

Η ιδεολογία και ο πολιτισμός του φαινομένου ταυτίζεται με το έμβλημά του σε όλη τη διάρκεια της μεταπολίτευσης: **«ένας λαός που έχει το ένα χέρι με υψωμένη γροθιά και το άλλο στη ζητιανιά»**. Η υψωμένη γροθιά εξέφραζε το μεταδικτατορικό σφρίγος της κοινωνίας, που ξοδεύτηκε όμως άδοξα με την παραγωγική απενεργοποίηση της χώρας και την αναζήτηση δανείων από τις διεθνείς αγορές και πόρων από την Ευρωπαϊκή Ένωση από το άλλο χέρι. Υπεύθυνη του φαινομένου αυτού είναι όλη η πολιτική τάξη της χώρας με κεντρική ευθύνη και του ίδιου του ΠΑΣΟΚ. Στην αντίληψη αυτή προσχώρησαν και όλες οι πολιτικές δυνάμεις. Τόσο η ιστορικά πάντα λαϊκίστικη ελληνική Δεξιά, όσο και η απροσάρμοστη και παρωχημένη ελληνική Αριστερά. Αν υπήρξαν πολιτικές διαφωνίες μεταξύ τους, αφορούσαν μόνο στην πλειοδοσία των παροχών και σε ανούσιες διαδικασίες. Αυτός ο συνδυασμός ήταν το εκρηκτικό μείγμα στη σύγχρονη Ελλάδα, που επέφερε κοινωνικές αλλοιώσεις, γέννησε απληστία, αφυδάτωσε το πολιτικό σύστημα, κατασκεύασε καρπωτές παράνομων και «νομιμοφανών» προσόδων, σώρευσε επιρροή σε παραθεσμικά κέντρα εξουσίας.

Το μεταπολιτευτικό κονσένσους γέμισε με πρωτοφανή ακαταστασία αυτή την γκρίζα ζώνη και δημιούργησε μια ψεύτικη ενότητα του λαού όχι με βάση το γενικό καλό αλλά με βάση τη διανομή προνομίων και την διαχείριση συμφερόντων, ενισχύοντας έτσι τον ατομισμό και τον αυτισμό της κοινωνίας. Όλα αυτά, μάλιστα, χωρίς αιδώ τα ονομάσαμε "νέα προοδευτικότητα".

Από το 1972 (πετρελαϊκή κρίση) μέχρι και σήμερα υιοθετήσαμε άκριτα και εφαρμόσαμε ένα οικονομικό μοντέλο ανάπτυξης, που στηρίχθηκε στις παροχές και στην αλόγιστη πιστωτική επέκταση με στόχο την ενθάρρυνση της κατανάλωσης. Αυτός είναι και ο λόγος που στη δεκαετία του '70 και του '80 ανεχθήκαμε ή και υποδαυλίσαμε την πλήρη σχεδόν **αποβιομηχανοποίηση της χώρας** ενώ στις μέρες μας παρακολουθούμε ως απλοί παρατηρητές (α)

την εξοντωτική, λόγω της κρίσης, **αποβιοτεχνοποίηση της χώρας**, δηλαδή το τέλος των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων που επέζησαν τα τελευταία χρόνια με ακριβό παραγωγικό κόστος και κυρίως χάρις στην φοροδιαφυγή και (β) την **κατάρρευση του αγροτικού τομέα**.

Αυξήσαμε μεν επί 35 χρόνια ανορθόδοξα τα αγροτικά εισοδήματα μέσα κυρίως από τις κοινοτικές εισροές, μετατρέποντας τους αγρότες από μαχητές του κάμπου σε "εισοδηματίες". Επί 35 χρόνια επίσης η πολιτική τάξη έπαιξε πελατειακά με τις χωρίς όρια παροχές στην υπόλοιπη κοινωνία μέσω του κρατικού δανεισμού και των κοινοτικών πόρων. Όταν μάλιστα είχε ξεκινήσει η αποβιομηχανοποίηση, διογκώσαμε τις προβληματικές επιχειρήσεις και τον δημόσιο τομέα νομίζοντας ότι μ' αυτό τον τρόπο επιλύαμε το πρόβλημα της απασχόλησης. Όλα αυτά τ' αποκαλούσαμε "κοινωνική πολιτική με δανεικά". **Ονομάσαμε αναδιανομή του εισοδήματος την διανομή των δανείων και των πόρων της Ε.Ε. Η αναδιανομή θέλει πολιτικό σθένος. Για την διανομή των δανεικών, αρκεί το πολιτικό θράσος.**

Αντιπολίτευση σ' αυτή την κυριαρχούσα άποψη και ιδεολογία **περί αναδιανομής δεν υπήρξε**. Ίσως ακούγαμε κάποιες φωνές ορθολογισμού από κάποιους ελάχιστους, συνήθως εκσυγχρονιστές αστούς πολιτικούς, που εμφανίζονταν όμως ως "λογιστές" ή "γραφικοί τύποι", και επίσης κάποιες άλλες άναρθρες κραυγές από τον χώρο της ακροαριστεράς και των αντιεξουσιαστών. Τίποτε άλλο. Ούτε από την ευγνωμονούσα συνήθως διανοήση, ούτε από τις άλλες ελίτ της χώρας. Όλοι, μηδέ και της νομιμόφρονης Αριστεράς εξαιρουμένης, πλειοδοτούσαν στην βασική αυτή παράμετρο. Μπορούμε να αναφέρουμε παραδείγματα κάποιων λίγων εξαιρέσεων αλλά δεν έχει νόημα.

Αυτή τη στιγμή ήρθε το σοκ της αυτογνωσίας. Θα ερχόταν ούτως ή άλλως, απλώς η κρίση το έφερε πιο γρήγορα. Ήρθε όμως. Ευτυχώς ή δυστυχώς, η χώρα δεν θα χρεοκοπήσει τυπικά, ούτε θα βγει από το ευρώ γιατί δεν μας αφήνουν – προς το παρόν - οι εταίροι μας για δικούς τους λόγους. Μολονότι μπορούσαν να μας οδηγήσουν εκεί με τις προβλεπόμενες από την Συνθήκη ποινές, δεν το κάνουν γιατί αυτό θα σήμαινε σοβαρή αποσταθεροποίηση της Ευρωζώνης και του χρηματοπιστωτικού της συστήματος. Δεν το θέλει, όμως, και η συντριπτική πλειοψηφία του λαού μας. Ακόμα και η Αριστερά δεν τολμά να ζητήσει να βγούμε από το ευρώ, αν και όσα προτείνει εκεί οδηγούν.

Το πολιτικό μας σύστημα είναι αυτή την στιγμή παγιδευμένο από τους δύο αυτούς παράγοντες και προσαρμόζεται στον βαθμό που μπορεί να συνειδητοποιήσει το μέγεθος του προβλήματος. Χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι ότι όταν η κυβέρνηση έλαβε πρόσφατα κάποια μέτρα είτε απολογητικά ότι αυτά «δεν ταιριάζουν στην ιδεολογία μας». Οι δε υπόλοιπες πολιτικές δυνάμεις της είπαν, στα πλαίσια του εντυπωσιασμού, ότι: «λέτε ψέματα, διότι δεν είσατε εσείς οι πραγματικοί ιδεολόγοι της διανομής των δανεικών, εμείς είμαστε!!»

Κυρίες και κύριοι,

Όταν έχεις μια τόσο μεγάλη εξάρτηση από τις διεθνείς κεφαλαιαγορές για να επιβιώσεις, δεν μπορείς να συμπεριφέρεσαι ή να καλλιεργείς απαιτήσεις σαν να είσαι μέλος της λέσχης G7 των πλουσίων του πλανήτη. Με ξένα χρήματα δεν μπορείς να παριστάνεις τον πλούσιο. Ούτε αντιμετωπίζεις

τις αγορές όπως τους ψηφοφόρους σου. Οι αγορές δεν διατάσσονται. Απαιτούν πολιτικές αποφάσεις και αποτελέσματα από ανθρώπους που πιστεύουν σ' αυτές. Το κόστος δανεισμού δεν μειώθηκε ποτέ με διπλωματικά μέσα. Από δω και πέρα, τουλάχιστον ας ξέρουμε «μέχρι που φτάνει η κάπα μας».

Όπως μας δίδαξε πριν 60 χρόνια ένας σημαντικός Έλληνας, ο ευπατρίδης Κυριάκος Βαρβαρέσος «Εγώ δεν πιστεύω εις την εικόνα αυτήν της πατρίδος μου. Πιστεύω εις μίαν άλλην Ελλάδα, την Ελλάδα των εντίμων, εργατικών και ολιγαρκών Ελλήνων. Πιστεύω επί πλέον ότι η Ελλάς αυτή θα επικρατήσει και θα επιβληθεί εν τέλει και διά τούτο είμαι αισιόδοξος δια το μέλλον της χώρας». Δεν επικράτησε όμως αυτή η Ελλάδα.

Το βασανιστικό ερώτημα είναι αν υπάρχει ελπίδα και που θα την αναζητήσουμε.

Η πρώτη απάντηση είναι «ναι, υπάρχει ελπίδα και την αναζητούμε πρώτα στον εαυτό μας». Επειδή κάποιιοι αναμένουν την διάσωση της χώρας μόνο από την Ευρώπη και το ΔΝΤ, υπενθυμίζω απόσπασμα ομιλίας του Χαριλάου Τρικούπη κατά την πριν της χρεωκοπίας περίοδο:

«Εάν θέλωμεν και ημείς να ειπή η Ευρώπη ότι η Ελλάς ζη, πρέπει να αποδείξωμεν εις αυτήν ότι κατόπιν των δοκιμασιών, δι ων διήλθομεν, **έχομεν την δύναμιν να αναλάβωμεν πάσας εκείνας τας θυσίας** άνευ των οποίων δεν δυνάμεθα να υπάρξωμεν.»

Και πιο κάτω «...Δεν αρκεί όπως δια συνδυασμών αληθών ή ψευδών, φαινομένων ή πραγματικών, οικονομίσωμεν τα πράγματα επί τινα έτη, και ζήσωμεν έστω και χρεωκοπούντες· **διότι και ο χρεωκόπος ζη·**»

Κυρίες και κύριοι,

Δεν υπάρχουν "επτασφράγιστα μυστικά" που θα γιατρέψουν την οικονομία, ούτε εδώ ούτε στο εξωτερικό για να τ' αναζητήσουμε. **Ούτε σωτήρες υπάρχουν για ν' ανακληθούν εκ της εφεδρείας.** Ούτε πιστεύω ότι τα οικουμενικά σχήματα σωτηρίας ή τα σχήματα εκτάκτων αναγκών θα μας βγάλουν από την κρίση. **Στην αποτελεσματική εφαρμογή στέρεων αποφάσεων πιστεύω μόνο.**

Απαιτούνται συθέμελες αλλαγές για να απελευθερωθούν οι σχολάζουσες δυνάμεις της οικονομίας αλλά και η ίδια η κοινωνία από τα στερεότυπα που την διατηρούν καθηλωμένη. Δεν είναι καιρός για δισταγμούς και καιροσκοπισμούς. **Δεν συμφωνώ μ' όσους προτείνουν, προφανώς από πολιτική αδυναμία, τον δρόμο των χαμηλών και σταδιακών μεταρρυθμίσεων.** Κατά τη γνώμη μου οι βραδείες μεταρρυθμίσεις σπανίως επιτυγχάνουν το σκοπό τους, γιατί στην πορεία εκφυλίζονται.

Σε περιόδους κρίσης, η πολιτική αρετή επιβάλλει ότι όταν πρέπει να πάρεις μέτρα σοβαρά, να μη διστάσεις να τα πάρεις αμέσως και ολοκληρωμένα. Ν' αδιαφορήσεις για τα τυχόν σε βάρος σου αναθέματα της πολιτικής δημοκρατίας, έστω κι αν γνωρίζεις ότι είναι πιθανόν μετά να εξοστρακιστείς. Επίσης, **αν πρέπει να λάβεις μέτρα επώδυνα, πρέπει πρώτα να τα πιστεύεις για να μπορείς και να τα εφαρμόσεις.**

Ο τραγικός ρεαλισμός της ιστορίας λειτουργεί ερήμην των βραδυπορούντων.

Συμπέρασμα πρώτο: Δεν μπορείς να μιλάς για πολιτική διαχείριση της οικονομίας αν πρώτα δεν μιλήσεις για **Εθνική Αυτογνωσία** και για την διαχείριση του πολιτιστικού σου προτύπου ως κοινωνία.

Κυρίες και κύριοι,

Αποτελούσε αφέλεια και αυταπάτη όσων πίστευαν ότι θα μπορούσαμε τελικά να αποφύγουμε την υπαγωγή μας στο Διεθνές Νομισματικό Ταμείο και στους όποιους μηχανισμούς διάσωσης του Eurogroup και της Κεντρικής Ευρωπαϊκής Τράπεζας. Η χώρα εδώ και καιρό έχει ουσιαστικά χρεοκοπήσει. Ας μην παριστάνουμε "τις μωρές παρθένες". Ας μην παριστάνουμε τους "έκπληκτους" και τους "απορούντες".

Με την υπαγωγή μας πλέον σε καθεστώς "Διεθνούς Οικονομικού Ελέγχου", η χώρα θα χρειαστεί αναγκαστικά έναν άλλο **τύπο** και κυρίως ένα άλλο **πνεύμα διακυβέρνησης**.

Αυτό σημαίνει ότι το αμέσως επόμενο διάστημα πρέπει να συγκροτηθεί από την Κυβέρνηση και να ψηφιστεί από τη Βουλή ένα σοβαρό **πενταετές Πρόγραμμα Εθνικής Ανασυγκρότησης**, που θα οδηγήσει τη χώρα **συντεταγμένα** σε υγιή πεδία οικονομικής ανάπτυξης. Είναι αναγκαίο:

(α) **για να έχει συγκεκριμένο προορισμό και πλεύση η χώρα,**

(β) για να γνωρίζουν, συγκεκριμένα και δεσμευτικά και όχι με γενικόλογους στόχους, τόσο η ελληνική κοινωνία όσο και οι εταίροι μας και οι διεθνείς κεφαλαιαγορές **ότι η χώρα ξέρει πλέον τι πρέπει να κάνει και κυρίως πως.**

Το ισχύον Πρόγραμμα Σταθερότητας είναι **αδύναμο** για να θεωρείται πλαίσιο πορείας. Είναι πλέον **μικρότερο των περιστάσεων**.

Το Πρόγραμμα Εθνικής Ανασυγκρότησης θα πρέπει να περιλαμβάνει συγκροτημένες και πειθαρχημένες πολιτικές ανατροπής σε όλες τις λειτουργίες της χώρας. Να περιλαμβάνει εξειδικευμένα, εκτεταμένα και επώδυνα μέτρα ουσιαστικής ανάταξης της οικονομίας και της διοίκησης της χώρας. Τα μέτρα που μέχρι σήμερα έχουν ληφθεί ή έρχονται στο φως της δημοσιότητας είναι αλυσιτελή ημίμετρα που δεν οδηγούν σε σταθερά αποτελέσματα. Το πλέγμα των μεταρρυθμίσεων σοκ που θα προβλέπεται και θα τελούν είτε το θέλουμε είτε όχι υπό τον "Διεθνή Οικονομικό" Έλεγχο θα περιλαμβάνει ενδεικτικά, πρώτον:

- (α) εκτεταμένες παρεμβάσεις στα πεδία του Ασφαλιστικού και της αγοράς εργασίας,
 - (β) καθολικές αποκρατικοποιήσεις,
 - (γ) δραστικό περιορισμό των μισθοδοτούμενων υπαλλήλων στο στενό και ευρύτερο Δημόσιο, στα Νομικά Πρόσωπα και στους ΟΤΑ,
 - (δ) ολιστικά μέτρα διαρθρωτικών αλλαγών για την ανάταξη των ευτελισθέντων χώρων της Παιδείας, της Υγείας, της Κοινωνικής Προστασίας και της Δικαιοσύνης.
- Δεύτερον, θα πρέπει οι ελληνικές τράπεζες να συμπτυχθούν σε δύο τραπεζικούς πόλους, προκειμένου να ανταπεξέλθουν στον διεθνή ανταγωνισμό.
 - Τρίτον, επειδή είμαστε στη ζώνη του ευρώ και αδυνατούμε να προχωρήσουμε σε νομισματική υποτίμηση προκειμένου να ενισχύσουμε την ανταγωνιστικότητά της, θα οδηγηθούμε αντ' αυτού στην **δημοσιονομική και εισοδηματική υποτίμηση** με τον περιορισμό της

διαθέσιμης καταναλωτικής δυνατότητας των μισθωτών τόσο του δημοσίου όσο και του ιδιωτικού τομέα καθώς και στον αποπληθωρισμό των τιμών. Θα καταργηθεί ο διοικητικός καθορισμός από το κράτος των τιμολογίων ελεύθερων επαγγελμάτων.

- Τέταρτον, να γίνουν άμεσα επιμέρους δραστικές παρεμβάσεις στους τομείς διευκόλυνσης των ξένων επενδύσεων, στην λειτουργία του ανταγωνισμού, στην απελευθέρωση των αγορών κλπ.
- Τέλος, απαιτείται αποκεντρωμένη διοικητική συγκρότηση της χώρας στη βάση 6 αυτοδιοικούμενων περιφερειών, έναντι των σημερινών 13 που προτείνονται, με κεντρική ευθύνη την **ενδογενή τοπική ανάπτυξη**. Σε αυτές θα μεταταχθούν όλοι οι πλεονάζοντες διοικητικοί υπάλληλοι των Υπουργείων και των κεντρικών οργανισμών. Τα νέα επιτελικά Υπουργεία εφ' εξής θα στελεχώνονται σταδιακά μόνο από ολιγάριθμους νέους υπαλλήλους ειδικών προσόντων. Στο πλαίσιο αυτό βεβαίως θα πρέπει άμεσα να συγκροτηθούν και να **λειτουργήσουν σύμφωνα με τις σύγχρονες ελεγκτικές μεθόδους νέες διοικητικές και δικαστικές μορφές ελέγχου** και κολασμού όσων παρανοούν σε βάρος του δημοσίου, των πολιτών και του δημοσίου συμφέροντος γενικότερα.

Τα μέτρα αυτά, που παρότι επώδυνα εγώ προτείνω ως απολύτως αναγκαία, ίσως δαιμονοποιηθούν από κάποιους. Δεν έχω κανένα προσωπικό πρόβλημα χαρακτηρισμού μου. Εξάλλου τους έχω υποστεί ήδη. Ο καθένας κρίνεται από την ιστορία του και τον τρόπο ζωής του. Οι αντιλήψεις που κυριάρχησαν και δυνάστευσαν τα τελευταία χρόνια τη χώρα μπορεί να είναι χρήσιμες για να διοικήσεις οικονομίες σαν της Βόρειας Κορέας, σίγουρα όμως είναι καταστροφικές για να διοικήσεις οικονομία της Ευρωζώνης.

Κυρίες και κύριοι,

Στο σημείο αυτό θέλω να κάνω δύο επισημάνσεις.

(α) Δεν διανοούμαι ότι υπάρχουν αυτή τη στιγμή στην Ελλάδα κάποιοι που μπορεί να σκέφτονται την έξοδο μας από το ευρώ. Μια τέτοια επιλογή θα ήταν καταστροφική για τη χώρα και ταυτόχρονα θα σάρωνε τα εισοδήματα των μεσαίων και φτωχότερων στρωμάτων.

(β) Πρέπει να σταματήσει αμέσως η ανεύθυνη και επικίνδυνη συζήτηση περί "αναδιάρθρωσης του δημοσίου χρέους". Αυτή η νέα "νεοελληνική πονηρία" μας κάνει ήδη τεράστια ζημιά διεθνώς. Αναδιάρθρωση σημαίνει ότι δηλώνεις πρώτα στάση πληρωμών και μετά είτε (α) δίνεις λιγότερα απ' αυτά που χρωστάς στους δανειστές σου είτε (β) τους υποχρεώνεις σε επιμήκυνση του χρόνου αποπληρωμής τους. Και οι δύο περιπτώσεις συνιστούν δήλωση πτώχευσης. Γνωρίζουν άραγε οι ανεύθυνοι αυτοί διακινητές τι θα γινόταν π.χ. με τις ελληνικές τράπεζες και τα ασφαλιστικά ταμεία, που έχουν ελληνικά χρεόγραφα στα χαρτοφυλάκιά τους; Μπορούν να μας απαντήσουν ποιος θα μας δάνειζε ξανά για να μπορέσουμε να ζήσουμε;

Το μόνο που πρέπει να κάνουμε είναι ν' αποδείξουμε ότι διαθέτουμε το **σθένος** και έχουμε πάρει την **στέρεα απόφαση** για μια άλλη οικονομική πορεία της χώρας από την σημερινή, ώστε να κερδίσουμε ξανά την εμπιστοσύνη των δανειστών μας και να καταφέρουμε έτσι να δανειζόμαστε μακροχρόνια και χαμηλότοκα. Αλλιώς κινδυνεύουμε, ως άλλη Αργεντινή, από διαδοχικές υποβαθμίσεις να μείνουμε εκτός πρόσβασης στις διεθνείς

κεφαλαιαγορές για μεγάλο διάστημα, με ανυπολόγιστες για την χώρα συνέπειες.

Κυρίες και κύριοι,

Ας συνειδητοποιήσουμε ότι για τουλάχιστον 5 χρόνια θα συμβιώσουμε με το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο και τους μηχανισμούς του Eurogroup και της E.C.B.

Θεωρώ λοιπόν ότι είναι επωφελέστερο τόσο για την αξιοπιστία της χώρας όσο και για την ταχύτερη έξοδό μας από την κρίση, τις μεταρρυθμίσεις-σοκ να τις προτείνουμε πρώτοι και να τις καθοδηγήσουμε εμείς οι ίδιοι κι όχι ρυμουλκούμενοι, παριστάνοντας τους μελωδούντες και υποδύομενοι τους βαρυγκομούντες να εμφανιζόμαστε ως απλοί “αθώοι” διεκπεραιωτές των “επαχθών” αποφάσεων του ΔΝΤ. Το νέο πνεύμα διακυβέρνησης, που πρέπει να κυριαρχήσει, μας επιβάλλει και το **αίσθημα της Εθνικής Αξιοπρέπειας**.

Χρειαζόμαστε αυτή την μεταβατική περίοδο να προχωρήσουμε σε συθέμελες μεταρρυθμίσεις-σοκ για έναν πολύ σοβαρό λόγο. Είναι ο **φόβος του μακροχρόνιου οικονομικού παγετώνα**, που είναι πιθανόν να επικαθήσει επί της χώρας. Και εξηγούμαι: είναι σχετικά εύκολο για παράδειγμα να απομειώσεις το έλλειμμά σου από το 14% πχ που είναι σήμερα στο 9% μέσα σ' ένα χρόνο. Για να το πας όμως από το 9% στο 5% και πολύ περισσότερο όσο πας προς τον πυρήνα, τα πράγματα γίνονται πολύ δύσκολα. Κι αν η οικονομία σου είναι σε ύφεση είναι ακόμα δυσκολότερα. Αν, ακόμη χειρότερα, τα μέτρα που θα λάβεις είναι σχετικά ήπιας μορφής, τότε είναι απολύτως βέβαιο ότι ούτε σε θετικό δημοσιονομικό αποτέλεσμα θα οδηγηθείς, ούτε κι από την ύφεση θα εξέλθεις, ούτε ανάπτυξη θα οικοδομήσεις. Ακριβώς εκεί κρύβεται ο μεγάλος κίνδυνος να σχηματιστεί ο γνωστός ως παγετώνας της οικονομίας, που θα καθηλώσει τη χώρα στην φτώχεια για πάρα πολλά χρόνια. **Γι' αυτό η γνώμη μου είναι, αν θέλουμε πραγματικά να θέσουμε τη χώρα μας σε αναπτυξιακή τροχιά, να προχωρήσουμε τώρα σ' επώδυνες διαρθρωτικές αλλαγές τεράστιας έκτασης και βάθους, εν γνώσει μας ότι η χώρα θα δυσπραγήσει αρχικά για κάποιο διάστημα.** Μόνο έτσι θα δημιουργηθούν νέες προϋποθέσεις οικονομικής ανάπτυξης. Μόνο έτσι θ' απελευθερωθούν οι εσωτερικές δυνάμεις για ενδογενή ανάπτυξη σ' όλους τους τομείς. Μόνο έτσι θα γίνουμε ελκυστικοί στις ξένες επενδύσεις.

Συμπέρασμα δεύτερο: Δεν μπορείς να μιλάς για πολιτική διαχείριση της οικονομίας αν δεν μιλήσεις για **Εθνική Απόφαση**, να λάβεις επώδυνα και ολοκληρωμένα μέτρα για την οικονομική ανάπτυξη και διοικητική εξυγίανση της χώρας. Το γεμάτο αρρώστιες δέντρο πρέπει να το κλαδέψεις πολύ για να ξαναφουντώσει και να ξανακαρπίσει.

Κυρίες και κύριοι,

Συμμερίζομαι την άποψη εκείνων που πιστεύουν ότι **το μεταπολιτευτικό οικονομικό μοντέλο ανάπτυξης της χώρας μας αν δεν απεβίωσε ήδη, πνέει τα λοίσθια.** Το παράδοξο όμως είναι ότι η μεταπολιτευτική πολιτική τάξη της χώρας, που υιοθέτησε, αναπαρήγαγε και αναπαρήχθη μαζί του, είναι και εκείνη, η οποία διεκδικεί και εκ των πραγμάτων καλείται να διαχειριστεί τη νέα ιστορική περίοδο που ανοίγει με

την υπαγωγή μας υπό "Διεθνή Οικονομικό Έλεγχο". Για να το πετύχει όμως χρειάζεται τουλάχιστον αυτή τη φορά **να προχωρήσει σ' έναν άλλο τύπο διαχείρισης των προσδοκιών του Έθνους**, κάτω από τις νέες δύσκολες περιστάσεις. Πρέπει ν' αποδείξει ότι έχει την πολιτική ικανότητα να κατευθύνει και να εστιάσει τις προσδοκίες των πολιτών στον τελικό στόχο. Αν οι προσδοκίες της κοινωνίας δεν εστιαστούν στο επιδιωκόμενο αποτέλεσμα, θα υπάρξουν αντιθέσεις, τριβές και συγκρούσεις. Το παιχνίδι που άνοιξε δεν μπορεί παρά να είναι "**καθαρό**", διαφορετικά δεν θα βγει.

Κυρίες και κύριοι,

Ανήκω κι εγώ σ' έναν πολιτικό χώρο και δικαιούμαι και θέλω να μιλήσω για λίγο μόνο γι' αυτόν. Το ΠΑΣΟΚ, η μεγάλη προοδευτική και δημοκρατική παράταξη, η οποία παρήγαγε έργα αξιομνημόνευτα σε ορισμένες περιόδους, έχει κάνει, σε όλη την διαδρομή της, ακόμη και μέχρι σήμερα, και μεγάλα λάθη. Έχει προχωρήσει σε λάθος κατεύθυνση. Να πάψουμε αυτό να το κρύβουμε, να σταματήσουμε να το δικαιολογούμε ή να το υποβαθμίζουμε. Έχουμε προχωρήσει σε λάθος επιλογές και πρέπει να το αναγνωρίσουμε. Πρέπει όλοι οι φορείς και οι εκφραστές της δημοκρατικής παράταξης, από τον πολίτη έως τον βουλευτή, από τους κορυφαίους της πολιτικής έως τους ανθρώπους της διανοήσης και των επιχειρήσεων, ν' αρθούμε στο ύψος των περιστάσεων. Θέλει και η παράταξή μας την δική της αυτογνωσία. Πρέπει εμείς ν' απαντήσουμε στο ερώτημα: «Που πήγε η παράταξη λάθος τα τελευταία χρόνια;» Στην απάντηση που πρέπει να δώσουμε θα το αναγνωρίσουμε εύκολα: Συμβιβασμοί, λάθος πολιτικό πρότυπο, έλλειψη τόλμης και βαθιάς ανάλυσης των συμφερόντων της χώρας, απουσία σχεδίου και σταθερών προσανατολισμών, παράδοση στον παραδοσιακό και στον νεωτερικό λαϊκισμό, ρηχότητα, εξοβελισμό του πνεύματος του εκσυγχρονισμού και πολιτικές επιλογές ευκολίας κλπ.

Το ΠΑΣΟΚ, που ασκεί σήμερα την κυβερνητική ευθύνη, μόνο μέσω της αυτογνωσίας και της μετεξέλιξης του σ' ένα πολιτικό χώρο ριζοσπαστικών μεταρρυθμίσεων μπορεί να λειτουργήσει ως ο αναγεννητικός χώρος και να οδηγήσει την χώρα σε μια νέα αλλαγή. Αν δεν το κάνει, **εκπνέον** τότε θα περιοριστεί στο να διαχειριστεί μόνο - και για ένα διάστημα - **την ηττημένη πραγματικότητα της εποχής μας**.

Συμπέρασμα τελευταίο: όταν μιλάς για την πολιτική διαχείριση της οικονομίας, δεν μιλάς μόνο για λογαριασμούς, διαγράμματα και statistics. Μιλάς για το **νέο πνεύμα** που πρέπει να κυριαρχήσει στη χώρα από αύριο, Δευτέρα 26 Απριλίου 2010. Μιλάς για **Εθνικό Αυτοσεβασμό**. Για να μην ζήσουμε ως ζητιάνοι, που κανείς δεν θα μας δανείζει, παρά μόνο τον οίκτο του.

Σας ευχαριστώ πολύ.